Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 95. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 25-го КВІТНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 25, 1980 No. 95. VOL. LXXXVII.

Реґен найменував проф. Л. Добрянського на свого дорадника

Вашінґтон. — Газета „Вашінґтон Пост" у числі з вівтірка, 22-го квітня ц.р., інформує, що Рональд Реґен, колишній губернатор Каліфорнії, а тепер потенційний кандидат Республіканської партії на становище президента ЗСА у виборах в цьому році, найменував проф. д-ра Лева Добрянського, президента УККА і 66 інших політичних діячів на своїх дорадників у справах закордонної політики і оборони.

Проф. д-р Лев Добрянський

Як відомо, опоненти Реґена закидали йому, що він не має досі виразно з'ясованого становища щодо майбутньої закордонної політики З'єднаних Стейтів Америки і оборони у своїй передвиборчій кампанії і користується поверховними, дуже часто неперевіреними фактами. Беручи це все до уваги Реґен, за посередництвом своїх найближчих дорадників, подав представникам масової інформації список 67 осіб, які на протязі найближчих двох тижнів розпічнуть розпрацоьвувати пляни майбутньої закордонної і оборонної політики ЗСА і служитимуть порадами у його дальшій передвиборчій кампанії. Більшість з новонайменованих відомі, як консерватисти, — пише згадана газета, — тільки незначна кількість з них належить до так званого естаблішменту, думки якого домінували у формуванні закордонної і оборонної політики в останніх декадах.

Поінформовані особи кажуть, що покищо ще немає познак, хто з тих 67-ох найменованих є найбільш впливовою особою. Річард Аллен, координатор Реґена у справах закордонної політики, заявив кореспондентам, що не всі подані на списку особи визнали Реґена як одинокого кандидата на президента ЗСА. Аллен додав, що дорадники інформуватимуть Реґена про кожноденний розвиток подій у закордонній і оборонній політиці і служитимуть йому, як головні дорадники у майбутній передвиборчій кампанії, якщо Реґен одержить номінацію республіканської партії на президента на Конвенції в Детройті.

Зібрана документація з цих ділянок, — заявив Аллен, — служитиме опісля Адміністрації Реґена у випадку його перемоги у виборах.

Серед номінатів переважаюче число осіб — це професори американських університетів, колись активні політичні діячі, високі старшини армії, директори дослідчих інститутів тощо. Проф. д-р Лев Добрянський, як відомо, є також професором економії на Джорджтавнському університеті у Вашінґтоні, президентом Українського Конґресового Комітету Америки від багатьох років, автором декількох праць на економічні й політичні теми і визначним політичним діячем, до голосу якого вже не раз прислухалися офіційні особи.

Ліґа проти знеславлювання продовжує акцію в справі участи українця в Раді Голокосту

Філядельфія (Д.Ш.). — Ліґа проти знеславлення українського імени дальше працює в справі українського представництва у Раді Голокосту, щоб запевнити українську присутність в тій Раді. 20-го березня 1980 р. конґресмен Чарлз Дакерті з Пенсильвенії вислав листа до президента Картера в тій справі, а день пізніше бюро сенатора Гайнца подзвонило до голови Ліґи, інформуючи, що українці будуть включені у Раду. 24-го березня ц.р. Ліґа одержала листа від сенатора Швайкера, в якому він пише, що він був в контакті з Білим Домом і заявив їм, що не розуміє, чому справа українського представника в Раді Голокосту так довго затягається.

Тому, що офіційно це ще не було проголошене, Ліґа знову звернулася до президента Картера, прохаючи, щоб він взяв під увагу українських кандидатів, які були подані йому Українським Конґресовим Комітетом і Ліґою проти знеславлення українського імени. 28-го березня в ранніх годинах п. Манров Фрідман, директор Ради Голокосту, подзвонив до голови Ліґи і запевнив її, що українець напевно буде одним із членів Ради.

Фільмовий режисер С. Новицький має „повні руки роботи"

Джерзі Ситі, Н.Дж. — (Л.К.). — У четвер, 17-го квітня ц.р. до Головної Канцелярії УНСоюзу та в-ва „Свободи" зайшов відомий фільмовий режисер-продуцент Святослав Новицький, поділившись у розмові з редакторами, своїми досягненнями у кінематографічній ділянці, кажучи, що завжди має „повні руки роботи".

Святослав Новицький розповів, що приїхавши в 1963 році до Канади, так захопився безконечними ланами збіжжя, що накрутив фільм п.з. „Збіжжові велетні в Канаді". Цей фільм водночас був його маґістерською працею у Колюмбійському університеті у Ню Йорку на відділі красного мистецтва — в ділянці кінематографії.

Дальшою його продукцією був фільм „Вівці в дереві" в 1971 році, який становить собою відтворення праці мистця Якова Гніздовського над дереворитами. У цьому ж часі, на протязі чотирьох років продуцент працював на телевізійній станції Сі-Бі-Ес. Невдовзі С. Новицький випустив всеукраїнський фільм — „Щоб дзвони дзвонили",

Славко Новицький при праці

(Закінчення на стор. 3)

ЗАПОВІДАЮТЬ МОЖЛИВІСТЬ ВІДЛОЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ АКЦІЇ ЗСА ПРОТИ ІРАНУ; ЯПОНІЯ ПРИЛУЧУЄТЬСЯ ДО САНКЦІЙ

Вашінґтон. — З Білого Дому неформально натякають на „необхідність" відкладення заповідженої президентом Картером на половину травня американської військової акції проти Ірану, якщо до того часу не було б відповідного поступу у справі звільнення американських закладників в Теграні. Таку необхідність створило рішення західньоевропейських країн, членів Европейського Спільного Ринку, прилучитись до американських господарських і дипломатичних санкцій і з днем 17-го травня припинити ввесь експорт до Ірану, за виїмком харчів і медикаментів, і вже негайно зменшити до мінімум свої дипломатичні зв'язки з Іраном. Рівночасно з Токіо повідомлено, що також японський уряд рішив приєднатись до европейських країн і зі свого боку почати господарські і дипломатичні санкції проти Ірану.

Із дотеперішніх заходів відносно цих санкцій відомо, що рішення західньоевропейських країн приєднатись до господарських і дипломатичних санкцій проти Ірану було в поважній мірі подиктоване власне побоюванням, що Америка, згідно із попередженням президента Картера, могла б перейти до військової акції та своєю фльотою і мінами заблокувати іранські порти, що могло б мати дальші і непередбачені наслідки. З Токіо повідомлено, що японський прем'єр Масайоші Оґіра мав у четвер, 24-го квітня, поінформувати президента Картера про рішення японського уряду приєднатись до господарських і дипломатичних санкцій проти Ірану і рівночасно закликати Президента ЗСА здержатись від військової акції. У зв'язку з цим з Білого Дому — згідно з пресовим повідомленням — подано неформально до відома, що Уряд ЗСА, вітаючи акцію союзників, вважає за необхідне піти на зустріч їхнім побажанням і здержатись від заповідженої президентом Картером на половину травня військової акції проти Ірану, відкладаючи її на кілька місяців та, очевидно, узалежнюючи від дальшої поведінки іранських властей з американськими закладниками.

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ ПРИРІКАЄ ПІДТРИМКУ РОДИНАМ ЗАКЛАДНИКІВ

Минулого вівтірка, 23-го квітня 1980, чотири американські жінки, матері або дружини американських закладників іранських „войовничих студентів" в Теграні, відвідали та мали розмову з президентом Франції Жіскардом д'Естеном у його бюрі в Парижі і одержали від нього запевнення не тільки „глибокого співчуття і солідарности Франції", але й практичної допомоги в зусиллях добитися звільнення тих закладників. Чотири жінки: Луїза Кеннеді — мати закладника Морґеда Кеннеді; Джін Квін — мати закладника Ричарда Квіна; Барбара Розен — дружина закладника Беррі Розена і Пірл Ґолачинська — мати закладника Аллена Ґолачинського виїхали до Европи та вже відбули чи ще відбудуть зустрічі з високими і найвищими представниками західньоевропейських держав, прохаючи їхньої допомоги і підтримки в акції для звільнення закладників. На фото: зустріч американських жінок з президентом Франції.

Кубинці масово виїжджають до ЗСА

Кі Вест, Фла. — Сотні кубинців, користаючи з нового зарядження комуністичного режиму Фіделя Кастра, поголовно виїжджають з Куби та причалюють на рибальських і спортових човнах до берегів Фльориди, не зважаючи на офіційну заборону Державного департаменту.

Як відомо, ЗСА погодились прийняти 3,500 кубинських втікачів із загального числа 10,800, які переховувались у перуанській амбасаді в Гавані. Однак, в середу, 23-го квітня, президент Кастро поширив дозвіл на виїзд до всіх осіб, які бажають еміґрувати. У наслідок того зарядження, в Гавані та в сусідньому портовому місті Марієль вчинився хаос, бо готовість на виїзд з Куби виявили тисячі осіб. Більшість з них мають родини у ЗСА, де перебуває біля 800,000 втікачів з Куби.

У міжчасі з Фльориди, зокрема з Маямі і Кі Вест, вирушили на Кубу фльотилі малих човнів, щоб перевезти втікачів до ЗСА. Державний департамент, уважаючи, що такий переїзд втікачів є нелеґальний і небезпечний, видав офіційну заборону, яку однак, кубинські іміґранти іґнорують, бажаючи допомогти своїм братам.

У Гавані сотні осіб облягли телефонічну централю, намагаючись сконтактуватись з родинами у ЗСА. Деякі з них вистоюють в чергах понад 24 години з уваги на перевантаження телефонічних ліній.

У Фльориді кубинські іміґранти винаймають рибальські човни, яхти тощо і прямують на Кубу, оминаючи патрульні човни прибережної сторожі. Офіційні речники сподіваються, що у наслідок цього масового виїзду кубинців до ЗСА може прибути біля пів мільйона осіб, що може на Фльориді створити цілий ряд проблем економічного і медичного порядку.

Українці взяли участь у Всеканадській конференції Громадянства

Вінніпеґ (ОУПС). — „Зміна обличчя Канади в 1980-их роках" була загальною темою триденної конференції Канадської Федерації Громадянства в Міжнародному Центрі Вінніпеґу в днях 18-20 квітня 1980. В працях конференції взяли участь із українців о. С. Їжик, д-р Роман Говірко й пані Н. Башук із Вінніпеґу, д-р Г. Семенюк із Гамільтону й проф. Яр. Рудницький із Монтреалю, який, як голова Конституційного Комітету Федерації, подав звіт із своєї діяльности в цій ділянці, із меморандумів прем'єр-міністрам Дж. Кларкові й П.Е. Трудо про свою концепцію конституційного забезпечення національних прагнень квебекських французів. — Між резолюціями, що їх прийнято на конференції, є також резолюція в справі піддержки бойкоту Олімпіяди в Москві ц.р. До нової Президії КФГ ввійшли з українців: проф. Яр. Рудницький як віцепрезидент на Квебек, д-р Р. Говірко, д-р Г. Семенюк і Н. Башук, як директори на Манітобу й Онтаріо. Учасників конференції гостили федеральний і провінційний уряди, а місто Вінніпеґ 20-го квітня влаштувало окремий полуденок з участю посадника Норрі.

ІРАН НАВ'ЯЗУЄ БЛИЖЧІ КОНТАКТИ З СОВЄТСЬКИМ БЛЬОКОМ

Тегран. — У відповідь на американські санкції проти Ірану і загрозу санкцій дев'яти европейських держав та Японії, іранські офіційні кола повідомляють про нав'язання ближчих торговельних контактів з СССР та іншими країнами совєтського блоку. Згідно з інформаціями з іранських кіл, у Теграні вже від якогось часу перебуває совєтська місія з ціллю обговорити взаємний товарообмін між обидвома країнами та допомогу Іранові з боку Москви. Дотепер обов'язує між обома сторонами договір про господарську й технічну співпрацю, який вони тепер намагаються поширити й розбудувати.

З дотеперішніх інформацій спостерігачі іранського життя ще не могли дійти до остаточних висновків, чи подані інформації вказують на наміри поставити ці справи в недалекому майбутньому, чи вже про конкретні переговори й домовлення.

Велику ролю в розв'язці обміну між СССР та Іраном відіграватиме транспортове сполучення. Дотепер це сполучення було слабо розбудовано. Одначе, вже від деякого часу большевики розбудовують по своєму боці комунікаційні вузли й будинки по обох боках Каспійського моря та зміцнюють корабельну плавбу й відправні порти до Ірану. Фінансовими засобами СССР побудовано раніше трубопровід для транспорту іранського газу до СССР. Останнім часом, з доручення іранського уряду і особисто Аятолли Хомейні, достава іранського газу була дуже скорочена і навіть заповіджено можливість повного припинення у зв'язку з непогодженням у справі ціни, одначе тепер цей трубопровід може бути вжитий у повній його спроможності.

Міністер фінансів Ірану Різа Салімі подав до відома, що між Іраном і СССР заключено договір у справі сухопутнього перевозу товарів з Ірану і до Ірану на випадок морської блокади іранських портів американською фльотою. Перед недавнім часом з боку совєтських чинників висунено пропозицію японським торговельним і промисловим фірмам почати послуговуватися сухопутнім шляхом достави товарів з Японії до Ірану і взагалі на Близький Схід. Згідно з пропозиціями з Москви, цей шлях мав би бути значно дешевший, а крім цього, достава тривала б багато коротше. Покищо це тільки пропозиції, яких у практиці ще не використано. Одначе з японського боку вже є конкретні спроби таких сухопутніх достав почерез Сибір з ужиттям російської залізнодорожної системи.

Як уже інформовано, в Теграні перебувають різні торговельні місії з так званих соціялістичних країн. З Теграну повідомляють, що східньонімецька місія вже заключила з Іраном пакт, в якому вона заґарантувала доставу численних хемічних, медичних й інших товарів та препаратів, які дотепер отримувано здебільшого з ЗСА. Міністер фінансів Ірану також повідомив, що майже готові договори з іншими сателітними урядами як Болгарія, Румунія тощо. Міністер нафтової продукції Ірану Алі Акбар Моінфар подав, що Румунія особливо зацікавлена закупом іранської нафти.

Зустріч Папи Павла Івана II з Архиєпископом Кентербери

Колишній робітник і підпільний діяч в Польщі, Папа Павло Іван II і колишній старшина панцерних частин Британської армії, нагороджений найвищими бойовими відзначеннями Кентерберійський Архиєпископ Роберт Рансі, голова Англіканської Церкви у світі, зустрінуться 9 травня в Акрі, Гана, де після спільних молитов відбудуть приватні екуменічні розмови. Архиєпископ Рансі піднесений до цього найвищого релігійного посту в англійському світі минулого місяця.

Як подали інформаційні джерела обидвох Церков, Католицької і Англіканської, достойники відбуватимуть саме в тому часі поїздки по різних африканських країнах.

КОРОТКІ ВІСТІ

У РОЗВИТКУ БОРОТЬБИ ЗА НОМІНАЦІЮ на президента на обох Конвенціях вже тепер намічаються такі напрямні, — пише „Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 28-го квітня, — Рональд Реґен діставатиме і надалі перемоги, особливо в останніх тестах 3-го червня, в так званий „Особливий вівторок" (супер Тьюздей), коли будуть передвибори в Каліфорнії, Ню Джерзі й Огайо. Президент Картер повинен залишити свій „Сад рож" і вийти на „передвиборчу стежку" не тому, щоб знешкідливитии для себе кандидатуру сенатора Кеннеді, а тому, що треба мобілізуватися проти осінньої кандидатури Рональда Реґена вже в самих виборах. З сенатором Кеннеді стоїть справа так, що, якщо він навіть виграв би всі великі передвибори, що ще залишилися — Мічиген, Тексас, Каліфорнію, Ню Джерзі і Огайо — то й тоді він не матиме достатньої кількости делеґатів, щоб перешкодити номінації Картера на Конвенції.

НА ХАРИТАТИВНІ ЦІЛІ В АМЕРИЦІ В РОЦІ 1979 пожертвувано приблизно 43.3 більйона долярів, з тим, що окремі жертводавці дали з того левину частину 84 відсотки, за нами йдуть пожертви корпорацій, а щойно потім — фундації. Це перший раз в історії харитативних фондів, що фундації дали менше, ніж корпорації, а чейже фундації тому й стоять поза податковими стягненнями, бо працюють для харитативних цілей. З цих зібраних понад 43-ох більйонів долярів найбільше дістали релігійні інституції, бо аж 20.1 більйона долярів, освітні цілі привабили 6 більйонів пожертв, здоровельні програми і шпиталі дістали також 6 більйонів, мистецтво і культура — 2,7 більйона долярів, а громадські й публічні цілі — всього 1,2 більйона долярів пожертв.

В КОНҐРЕСІ ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ БЮДЖЕТНА розгра: „гармати проти масла". Деякі впливові демократи, що відчувають тиск від груп спеціяльних інтересів, будуть намагатися переробити плян збалянсованого бюджету, щоб дістати більше фондів на харчові купони, шкільні сніданки, масовий транспорт, мешканеві та інші соціяльні програми, в той спосіб зменшуючи надвишок фондів, який пропонується на збільшення оборонних засобів ЗСА. Але послаблення оборонних „м'язів" Америки сильно турбує від недавнього часу конґресменів і сенаторів у Капітолі, тому знавці у Вашінґтоні сподіваються від законодавців, що вони дозволять Пентаґонові здобути скромні збільшення на оборонні справи у збалянсованому бюджеті, усунувши багато процедур „червоного чорнила".

МИНУЛОРІЧНИЙ ЗРІСТ ЦІН НА ПАЛЬНЕ, ЩО досяг аж 47 відсотків, позначається і на інших цінах цього року. І так зросли ціна на харчі, одяг і мешкання протягом цих перших трьох місяців 1980 року на 1.4 відсотка місячно, згідно з підрахунком Уряду. Перераховуючи на цій підставі річний зріст цін, виходить, що він буде 18 відсотків, якщо таке 1.4 — відсоткове збільшення продовжуватиметься і далі.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ПІДТРИМАЛА після бурхливих дебат військову реєстрацію для молодих чоловіків з метою призову до війська кількістю голосів 219 — „за" і 180 — „проти". Палата виасиґнувала 13.3 мільйона долярів на реактивізацію поборової програми. В Сенаті сподіваються у цій справі філібастеру.

КОРПОРАЦІЯ МОБІЛ, ШОСТА НАЙБІЛЬША компанія ЗСА у продукції пального, не видаватиме більше кредитових карток з уваги на обмеження кредитів Федеральною радою резерв. Такі ж обмеження задумують встановити компанії Екзон, Шелл Оїл, Тексако і Ґалф Оїл. Компанія Мобіл дозволить особам, які мають картки, відновити їх, але за збільшеними відсотковими оплатами, що ввійдуть в життя вже з початком цього літа. Про це компанія Мобіл ще завчасно повідомить 6 мільйонів осіб, які мають кредитові картки. Тенденцію обмеження кредитів, як засіб поборювання інфляції, можна завважити також в інших ділянках індустрії і промислу.

П'ЯТИЧЛЕННИЙ ВІЙСЬКОВИЙ СУД У ТАЙПЕЇ, Формоза, засудив на довгі роки ув'язнення вісьмох промінентних політичних діячів, яких обвинувачувано у намаганнях повалити теперішній уряд Тайвану та у пропаґуванні повної незалежности цього острова, тобто перманентного відділення його від китайського материка, що уряд назвав „зрадою". Засуджені діячі ґуртувались біля журналу „Формоза", що його у міжчасі уряд заборонив видавати. У своїй обороні вони заявляли, що тільки стриміли до демократизації теперішньої політичної системи, включно з дозволом на існування кількох політичних партій. Один із них був засуджений на досмертне ув'язнення, а сім інших на терміни від 12 до 14 років ув'язнення.

У Києві відзначено річницю „визволення" Мадярщини

У Києві „урочистими зборами" відзначено 35-річчя (4-го квітня у1945 р.) „визволення" Мадярщини, день коли „після жорстоких боїв"... — „героїчна Радянська армія вигнала" з тієї країни „фашистських загарбників", — інформує совєтське пресове аґентство Ратау.

На цих зборах, як це звичайно водиться в Совєтському Союзі, совєтські головачі схвалювали „плодотворне радянсько-угорське співробітництво" та стверджували, що „відстала" у кожній ділянці Мадярщина в часі „фашистського загарбництва, — сьогодні у кожній ділянці — культурного, суспільного чи економічного життя — „перетворилася у процвітаючу соціялістичну державу".

Генеральний консул Угорської Народної Республіки у Києві, Д. Макларі, підкреслив, що мадярський народ — „своєю свободою зобов'язаний Радянському Союзові". Він також зазначив, що мадярський уряд — „цілком і повністю підтримує принципову інтернаціоналістичну зовнішню політику Радянського Союзу, рішуче засуджує антирадянські підступи адміністрації ЗСА, імперіялістичних кіл Заходу і пекінських гегемоністів".

Цього ж дня, — в дальшому інформує совєтське пресове аґентство, — у цього ж генерального консула відбулося прийняття, куди була запрошена партійна совєтська „сметанка" і активісти т-ва „радянсько-угорської дружби".

„Урочистості" цього „пропам'ятного" дня відбувалися також в Одесі, Сімферополі, Ворошиловграді та в інших містах і установах, які є колективними членами т-ва „радянсько-угорської дружби".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

В обличчі небезпеки

Зразу після нападу Москви на Афганістан Індіра Ганді, прем'єр „найбільшої демократії" в світі, заявила, що напад СССР був у праві, бо йшлося про оборону перед „західнім агресорами". Увесь світ, за винятком, очевидно, кремлівських можновладців, які ликували щонеміра прийняли цю заяву індійського прем'єра.

Не минуло багато днів, а Індіра Ґанді заговорила — по інакшому. Спочатку стиха, а опісля щораз голосніше вона почала вимагати, щоб Москва відтягнула свої війська з Афганістану. Що спричинило таку швидку зміну в поглядах і оцінках цієї передової особи серед сучасних світових політиків? Мабуть, їй пригадалися листи, які в юних роках вона отримувала від свого батька, часом навіть з тюрми, куди його неодноразово запроторювала англійська адміністрація в Індії, а опісля, коли він уже був прем'єром новопосталої самостійної індійської держави. І в одному з тих листів її батько, Пандіт Неру, звертав їй увагу на „страхіття, які Росія може вчинити Індії". Але напевно вона щераз і щераз передумала цілий комплекс світової політики, добре простудіювала геополітичну ситуацію і тому дійшла до зміни своєї постави.

Одначе вона дуже помилилася, коли думала, що її лагідні слова можуть мати будь-яку вагу на Кремлі. Там прислухуються до її думки і до думки інших світових діячів тільки тоді, коли їм це вигідно, або коли за тими думками стоїть сила. І, усвідомивши собі це, вона відповіла кубинському міністрові закордонних справ Мальм'єркові, який приїхав переконувати її в „чесних намірах": „Я думаю, що народи цього обширу самі здібні полагодити свої справи і їм не треба чужої інтервенції". Як реальний державний політик Індіра Ґанді швидко зрозуміла, що слова, гарячі прохання, погрози — не спонукають росіян випустити з кігтів свою жертву і залишити Афганістан. А тим часом большевицькі панцирні дивізії, окупувавши Афганістан, опинилися менше як двісті миль від кордонів Індії і їх ділить тільки загрожений Москвою Пакістан. Пакістан, очевидно, не втримає тиску Москви і що станеться, коли відкриється Москві дорога до Індії?

Між Індією й Пакістаном існує ворожнеча від дня їхнього самостійного існування. Вони власне постали на ґрунті ненависти й непримиримої ворожнечі колишніх індійських мусулман і решти Індії. Від часу їхнього постання в серпні 1947 року між ними була тільки ворожнеча й боротьба, а навіть війна. Індія власне за попереднього прем'єрства І. Ґанді, причинилася до поділу Пакістану на дві сьогодні ворожі держави: Пакістан і Банглядеш. Амбіції Індіри Ганді йшли навіть далі проти Пакістану.

Дня 18-го квітня у Солсбері, столиці Зімбабве (колись Родезія) зустрінулися смертельні вороги Індіра Ганді і президент Пакістану Зія уль-Гак, куди вони спеціяльно приїхали буцімто для участи в інавгурації нової держави під управою чорних. І на невтральному ґрунті поміж ними відбулися довгі розмови.

Комунікат Ройтерса зі Солсбері подає, що „президент Зія уль-Гак наполягав на Індіру Ґанді, щоб спільно склонити Москву забрати свої війська з Афганістану" та щоб „вони обидвоє погодилися в тому, щоб створити умови для виходу Совєтського Союзу з Афганістану..." Обидвоє співрозмовців знають, що СССР не відкличе своїх військ з Афганістану, хіба тільки, коли там насадить беззастережно відданий і послушний собі уряд. Обидвоє вони знають, що для цього Москва знищить багато населення („нищити ворога як клясу" це називається по їхньому), розсадить соціяльну структуру суспільства і племен, розкладе їх унутрішньою аґентурою. І тому вони після довгих років боротьби, кривавих міжусобиць, вирішили, щоб спільному ворогові протиставитися спільним фронтом.

„НЕВЛОВИМА" ПАЛЕСТИНСЬКА АВТОНОМІЯ

(В. Д.) — Після відвідин в Америці єгипетського президента Анвара Садата та ізраїльського прем'єра Менахема Беґіна були загальні сподівання, що справа автономії для палестинського народу увійшла в стадію практичної реалізації, згідно з договором між ЗСА, Ізраїлем і Єгиптом, підписаним минулого року в Кемп Девіді.

Одначе, як було до передбачення, нічого конкретного не ухвалено, хіба видання комунікату про важливість провалу переговорів.

Провал полягає в тому, що представники цих трьох урядів не могли погодитися на „повну автономію" Палестини до кінця травня ц. р., як на це погодилися всі три контраґенти при підписуванні договору в Кемп Дейвіді. Ця „автономія" мала бути принадою для інших арабів для їх виходу з табору непримирених палестинців і тим самим мала зневтралізувати арабську коаліцію, яка взагалі не хоче навіть визнати існування Ізраїля.

Як коментує „Ню Йорк Таймс" левина частина причин провалу конференції йде на рахунок Ізраїля, цебто уряду Беґіна, який скомпромітував саму обіцянку автономії новими ізраїльськими поселеннями на західньому березі Йордану та який поводиться так, наче б Ізраїль не думав передати дійсну владу палестинцям. Рівнож, арабський світ також не без вини в цьому питанні. Величезна більшість арабських держав відкинули договір між Єгиптом і Ізраїлем без жадної дискусії.

Серед тих обставин ізраїльське уявлення палестинської автономії в ніякому разі не відповідає сподіванням Єгипту та ЗСА. Ізраїль пропонує палестинцям кермування міської адміністрації, але в спосіб, який ні в якому разі не виявляв би, що палестинці є господарями на своїй землі. Навіть розподіл води та шкільні підручники мають бути в руках ізраїльського уряду.

Найважливішим завданням американського Уряду під цю пору є вдержати за всяку ціну ізраїльсько-єгипетський договір і раніше чи пізніше встановити дійсну автономію для палестинців. Якщо це не станеться, арабські держави матимуть великий атут у своїх руках, що нібито Садат запродався Ізраїлеві, а ЗСА втратить свою домінуючу ролю посередника поміж Єгиптом і Ізраїлем. Ізраїль стане знову предметом арабських дипломатичних, фінансових і, можливо, мілітарних атак.

Отже, дальші зволікання з встановленням палестинської автономії також небезпечні для цілого політичного комплексу на Близькому Сході. Всі три автори договору в Кемп Дейвіді — ЗСА, Ізраїль і Єгипет — мусять чимскорше запропонувати таку розв'язку палестинського питання, яка б заімпонувала арабам на західньому побережжі ріки Йордану та політично-поміркованим палестинцям. Поки це станеться, Ізраїль мусить негайно припинити будування нових поселень на західньому березі Йордану та заявити прилюдно, що уряд Беґіна не має найменшого наміру анексувати західню частину Палестини.

Цього, на жаль, не зробить уряд Беґіна. А чи схоче Америка робити натиск на Ізраїль, є також дуже проблематичним. Так виглядає, що питання палестинської автономії висить у повітрі, як меч Дамокла, над головами Америки, Ізраїля та Єгипту.

Верба, яку посадив Т. Шевченко

Київська „Літературна Україна" надрукувала новинку М. Стешенка, мешканця міста Павлоград Казахської ССР, п.з. „Як пам'ять про поета".

Автор цієї новинки розповідає, що коли засланого Тараса Шевченка везли на півострів Мангашлак, якраз поруч нього проїжджав візок, навантажений різками, якими побивали солдатів. І сталося так, що якраз в цій хвилині на дорогу з візка впала вербова гілка, яку підніс Тарас Шевченко. М. Стешенко в дальшому цитує лист поета, в якому він про цей випадок написав до мистця Осипова. Тарас Шевченко описує в листі, що це сталося у містечку Гурьєве, в 1850 році, саме тоді, коли його перевозили з Орського до Новопетровського укріплення (нині місто Шевченко). На вулиці цього містечка, завваживши, що лежить вербова гілка, він її підніс і, приїхавши до Новопетровського укріплення, там її посадив у землю. Навесну розрослася вона у деревце, а відтак у могутню плакучу вербу. М. Стешенко пише, що сьогодні вона росте в меморіяльному парку ім. Шевченка.

„Посестри" цієї плакучої верби, що колись її на засланні посадив Шевченко, не переводяться, бо з цього півострова привіз її в Україну поет Андрій Малишко, посадивши в Голосієвому саду поета Максима Рильського, сьогодні літературно-меморіяльному музею цього поета. В тіні її крони залюбки працював Максим Рильський, знаходячи біля неї надхнення для своїх творів. Гілку з Шевченкової верби привіз до Молдавії і В. Корсун — „пристрасний шанувальник" поезії Кобзаря, — пише М. Стешенко.

Д-р В. Ніньовський

„НОВА СОВЄТСЬКА РЕЛІГІЯ — АНТИСЕМІТИЗМ"

У газеті „Джеруселем Пост Маґазін" появилася ще 29-го грудня 1979 року, довжелезна стаття Рубіна Айнштайна п. з. „Нова совєтська релігія — антесемітизм". За словами автора статті, царська Росія — (хвала Господеві, що вже не Україна) — була антисемітською державою. Царський уряд уважав, що в православній державі лише християни могли користуватися повними правами. Автор пише, що рік після революції 1905 року в царській Росії поширилися антижидівські погроми, що їх організував та піддержував царський уряд. На прохання припинити антижидівські погроми, цар Ніколай II чемно відповів: „Так довго, як я є царем, жиди в Росії не будуть мати рівних прав". Батько Ніколая, Алексей III в 1890 році у справі жидівських погромів відповів: Не сміємо забути про те, що нашого Христа розп'яли жиди".

Завдяки Ленінові, як зазначає автор, — 1917 року було проголошено постанову про викорінювання антисемітизму в Совєтському Союзі. Відзначивши заслуги Сталіна щодо жидівської проблеми, Айнштайн завважує, що той же ж Сталін у 1948-1951 роках започаткував нову дискримінаційну політику щодо жидів, прикриваючи такий крок „боротьбою проти космополітизму". Цей почин Сталіна довів до так званої „крайньої необхідности" щодо жидівської проблеми в Совєтському Союзі. „Крайня необхідність" довела до підготовлення „змови лікарів", а це й вплинуло на складення пляну депортації двох мільйонів жидів до сибірських концтаборів.

Хрущов, за словами Айнштайна, у своїй „розоблачувальній" промові заперечив антижидівську політику Сталіна, але зазначив, що Сталін „підготовив був плян депортації не жидів, але всіх українців", а тому, що, мовляв, українців було забагато, то й депортація не відбулася.

У добу володіння Хрущова, Айнштайн наводить один приклад його антижидівської політики, а саме книжку Т. Кичка „Юдаїзм без прикраси". За словами Айнштайна, генерал Григоренко вніс протест до Хрущова в обороні жидів та протест проминув без успіху.

Шестиденна війна (1976 року, жидів проти арабів спричинила поновлений антисемітизм у Совєтському Союзі, а в часі окупації Чехо-Словаччини (1968 р.), — як інформує Айнштайн, — совєтські політруки дали солдатам інструкцію про те, що вони звільняють чехів від „двох мільйонів сіоністичних контрреволюціонерів". А сьогоні совєтських офіцерів та солдатів навчають про те, що в цілому світі та 163 аж 158 корпорацій — під контролею сіоністів — продукують літаки та зброю. Тому совєтське міністерство оборони твердить, що воювати за мир — це воювати проти сіонізму.

Айнштайн покликається на фільм „Приховано й відкрито" — з антижидівським впливом, — який висвітлюють лише для офіцерів Червоної армії. Звукофільм відкривається пострілом з револьвера, а голос заповідача пояснює: „Отак жидівка Каплан намагалася вбити Леніна".

Цікаву пересторогу висловив Айнштайн щодо російської організації під назвою „Нове Російське Право". Ця організація об'єднує „п'ять або шість груп", які рекрутуються з-посеред високих урядовців, партійних головачів та членів Політбюра. До цих груп „Нового Російського Права" зараховує Айнштайн дисидента Солженіцина та таких активних офіціялів комуністичної партії, як І. Шевцов, Г. Шіманов, В. Ємельянов і т. д. Ці „фашистські групи", — пояснює Айнштайн, — мають собі спільну ідею — антисемітизм та ненависть до Заходу, а основною рисою цих груп є „найвиразніший традиційний націоналізм, формульований Достоєвським 1880 року — мрії про святу матушку Росію, спасительку цілого світу".

Тепер Шіманов голосить, як стверджує Айнштайн, що „синтеза ленінізму з російською Церквою спасли Росію, а большевики та їхній уряд-це Божий інструмент бож вони воскресили й відродили матушку Росію під видом Совєтського Союзу і лише цей єдиний моноліт може протиставитись проти чортівських сил сіонізму".

З публікації В. Скурлятова „Сіонізм і расова ізоляція" Айнштайн наводить головне ствердження автора: „Расова концепція жидівства підготовила прототип европейського расиста".

В. Ємельянов, професор-ідеолог, урядовець комітету Комуністичної партії в Москві, у своєму меморіялі на з'їздах партії та Політбюра (1975-76-77 р.) викриває так званну „ворожу" діяльність сіонізму в світовій політиці", а зокрема в ЗСА. Айнштайн зазначує, що Ємельянов виразно підкреслив хитру політику Кісінджера щодо наставлювання Китаю проти Совєтського Союзу.

Для нас, українців, такі статті, як Айнштайна, вийнятково цінні. Світове жидівство починає відслонювати правдиве обличчя російської, тепер комуністичної імперії і доходить до правдивих висновків, що не українці й інші поневолені Москвою народи були антисемітами, але, що рушієм антижидівських виступів і погромів були і є керівники імперії, які все поборювали жидівські впливи в Росії. А втім, для підтримки цього твердження існує багато історичних документів.

Любов Коленська

„РАДЯНСЬКА ЖІНКА"

У таких жіночих журналах, як „МекКоллс" чи „Ледіс Джорнал" чи інших звичайно, можна знайти матеріяли, в яких порушують жіноче питання, шукають за розв'язкою родинних проблем, які дають перегляд суспільно-політичних подій, насвітлюють силюети відомих жінок-мисткинь, письменниць, педагогів, чи просто жінок, які працюють за суспільним станком, — у цих журналах друкують теж огляд з мистецтва, літератури, на їхніх сторінках поради з кулінарії, городництва, косметики, гігієни, оповідання, поезії тощо. А якщо мова про такий український жіночий журнал у ЗСА, як „Наше Життя", то у ньому, крім згаданих матеріялів, поміщуваних у американських журналах, — заторкувана традиційна і побутова ділянка, сторінка для дітей, сторінка жіночої моди і вишивки, спогади з минулого, а також події із сучасного життя української спільноти, а вкінці хроніка відділів Союзу Українок Америки. І якщо йдеться про цілість, про загальний тон журналу, то в ньому, річ ясна, домінує жінка — суспільно-політична діячка, мисткиня, письменниця, матір, дружина, головними цілями і завданнями в житті якої повинно бути — працювати для свого народу, виховувати нові покоління з чеснотами українського патріота і гуманної людини. І треба ствердити — чи в цьому журналі чи в інших жіночих американських журналах — немає якоїсь крикливої, гураганної пропаганди, немає штучного і зайвого патосу, а пишуть у них про справжнє життя, про справжніх людей — із свободою думки і слова, свободою дії, а не манекенів.

Для порівняння поглянь мо на совєтський жіночий журнал „Радянська Жінка" (заснований в листопаді 1920 року в Києві), погляньмо на його сторінки і побачімо, скільки в ньому поміщується матеріялів, які, як не як, а друковані в українськім журналі, на українській землі, а з цим вони повинні мати щось спільного з українством, а також з питаннями, які справді були б близькі жінці, які розв'язували б проблеми, що їй потрібні і цікаві та на часі.

Перед нами два числа журналу „Радянська Жінка" — один із березня, другий з квітня ц. р. На перший погляд, ніби все гаразд — ілюстрації, сантиментальні оповідання, вірші, сторінка з жіночою модою і крої на сукні, куток дотепів, натяк на родинну тематику, косметичні поради, враз з реклямою на ці вироби, дещо з гігієни, світлини... „щасливих" жінок, матерів і бабусь, густо-часто обвішаних медалями, а з ними дітей, обов'язково з „бантиками", що закривають майже всю голівку дитини. А водночас із цим за читачем йдуть такі сантиментальні слова як „хвилюючий", „полум'яний", „сльозинки", „соняшна усмішка" тощо. Але, цих матеріялів, відсіяних від совєтської пропаганди — обмаль. Усі вони підгримовані на соцреалістичний лад „радянського сьогодення".

Коли приглянемось докладніше змістові цих двох чисел журналу, то крім згаданої тематики знайдемо ще такі „перлини": У березневому числі журналу, присвяченому Дневі Жінки, можна прочитати такі статті: „Революційний, тримаючи крок" — інтерв'ю з жінкою, членом КПСС, а вгорі фото: „переможці соціялістичного змагання Жовтневого району міста Києва". А дальше йде стаття — „Сім струн" із моттом Леніна: „...Немає сумніву, що серед робітниць і селянок є багато разів більше, ніж нам відомо, організаторських такантів, людей, які вміють налагодити практичну справу, з участю великої кількости працівників"... У статті „Сім кольорів райдуги", барви якої автор прирівнює до сім днів тижня і в якій... обов'язково зазначає про потрібне кожноденне „соціялістичне плянування", а на сьомий день — у день „вихідний" „треба виглядати врочисто", бо тоді йдеться до „Радянської влади"... і т. п. А відтак стаття — „Ленін і мир — синоніми", заголовок якої говорить сам за себе, та ще й фейлетон „Зустріч". Спочатку його можна навіть радо читати, бо тут описується художню майстерню Тараса Шевченка у Академії Мистецтв у Ленінграді, де знаходяться матеріяли про його знайомства, де є його картини, але при кінці — немислима ж бо річ писати про Шевченка без куртазійного поклону в бік „великого російського народу", автор окреслює майстерню Шевченка як „своєрідний символ російсько-української дружби".

А в числі журналу „Радянська Жінка" з квітня, який здебільша присвячений 110-ій річниці з дня народження Леніна, стаття за статтею зливаються під один знаменник. Ось вони: „Ленін в тобі і в мені!", „Працювати як заповідав Ілліч" — і тут же впоряд з нею славнозвісні слова Леніна: „Втягнути жінку в

(Закінгення на стор. 4)

М. С.

25 РОКІВ НА СЛУЖБІ ТЕАТРУ

Справляти двадцятп'ятилітні ювілеї ввійшло в нашому еміграційному житті вже в звичай. Обходимо 25-ліття подружнього життя, праці заслуженого громадянина, купівлі хати і таке інше.

Застановімся коротко над двадцятп'ятилітнім (трохи з „гаком") пройденим шляхом Театрального Ансамблю „ЗАГРАВА", який був може дещо тяжчим як у звичайному подружжі, бож тут подружило не двоє людей, а цілий гурт різного віку, темпераменту, уподобань і поглядів. Не легко у такому подружжі пробути 25 років і ще залишити по собі якісь вартісні надбання..

Почалось воно невинно десь 1953-го року завдяки молодечому (ще тоді) ентузіязмові кількох людей як: Г. Ярошевич, В. Довганюк, Ю. Бельський, А. Ільків. А ще й трапився такий романтичний з буйною фантазією жених як Слав Теліжин (З. Тужанський), який згодився бути режисером.

Молода „ЗАГРАВА" літала в хмарах на своєму ентузіязмові зовсім без грошових засобів, без підтримки будь-якої української організації і театролюбивої публіки, у винайомлених „будах", посвячуючи дуже багато часу своїх членів і праці, що тягнулася часом поза північ.

Так зродилося із цього подружжя не мало цікавих діточок.

Першими такими спробами були: „Прокуратор Дальський", перелицьована комедія „Тітка Чарлі", „Адвокат Мартіян" (Л. Українки), „Проліски" (М. Цуканової), „Мораль Пані Дульської" (Запольської).

В тому часі членство „ЗАГРАВИ" значно поповнилося, приступили до праці люди, які до сьогодні „тягнуть" „ЗАГРАВУ": М. Лялька, І. Кушніренко, К. Савицький, Е. Теліжин, Н. Теліжин, Н. Тарновецька, В. Орловська, Н. Момотюк, М. Левицька, і багато інших, які не встояли постійно у ансамблі, а приходили на одну постановку і відходили. В тому часі не було ще проблеми із „молоддю", бо всі „загравці" були самі ще молоді.

Проби відбувалися у „буді" (над гаражем неопалена прибудівка, до якої входилося драбиною), а на вистави винаймали залі в українських домах, або в кінотеатрах. Після постановки „Дульської" „ЗАГРАВА" пережила маленьку кризу, надоїло лазити драбиною до „буди" і взагалі усі оті невигоди і труднощі, пов'язані із постановкою. Почали „голови" думати над іншою розв'язкою проблеми.

В тому часі „ЗАГРАВА" не була єдиним театральним ансамблем у Торонті. Працювали Тагаїв і Ярошевич із своєю групою, Л. Туркевич ставив оперети, так що багато членів „ЗАГРАВИ" брало участь у різних ансамблях і це поменшувало людський запас.

Після „Дульської" С. Теліжин узяв до постановки п'єсу із меншою обсадою, з якою можна було працювати в приватній хаті, а саме „Примари Ібзена". Вистава мала добрий успіх і ансамбль, заохочений цим, подумав над вибором більшого розміру п'єси. Причинився до цього один скромний ентузіяст театру, (бо ховався під псевдонімом В. Мирош), який зробив прекрасний переклад на українську мову п'єси Жана Ануї „Жанна Д'арк". На цю постановку управа „ЗАГРАВИ" (демократично обрана на Загальних зборах, що продовжується дотепер) заключила умову із організацією „Українське Національне Об'єднання" про проби і постановки у залі цієї організації. Постановкою „Жанни Д'Арк" (режисер і декоратор — С. Теліжин, костюми — М. Левицька) „ЗАГРАВА" підняла себе на певний мистецький рівень. Світової слави автор, дуже вдалий переклад і модерна постановка знайшли дуже прихильний відгук в українському суспільстві.

З цією виставою „ЗАГРАВА" почала робити об'їзди по містах Канади (Монтреаль) і Америки (Чікаґо, Детройт, Ню Йорк, Філядельфія).

З наступними постановками управа постаралася про постійне приміщення при Українському Культурному Центрі на вул. Крісті. І за цим пішли вистави: „Слуга двом панам" Ґальдоні, „Кассандра" і „Бояриня" Л. Українки.

В міжчасі С. Теліжин заложив свою англомовну театральну студію і треба було братися за режисерію комусь із „загравців". За це діло взявся Ю. Бельський, який асистував Теліжинові вже в попередніх виставах.

В 1972-му році зорганізувалася за допомогою уряду т. зв. Багатокультурна театральна асоціяція, яка почала кожного року влаштовувати інтернаціональний фестиваль. До цієї організації увійшов Ю. Бельський як представник української групи і „ЗАГРАВА" взяла перший раз участь у фестивалі із „Примарами" Ібзена у новій постановці Ю. Бельського. З того часу „ЗАГРАВА" бере участь кожного року, бо належить до 10-ти найкращих ансамблів. Фестиваль відбувається у міській модерній залі, де треба дати першу виставу, а опісля грає декілька разів у інших залях і їде в турне.

Після цього діяльність пожвавилася і пішли вистави: „Украдене Щастя" Франка (режисер Ю. Бельський) декорації Е. Теліжин, костюми М. Левицька, технічний керівник М. Кушніренко, адміністратор В. Довганюк), „Одруження" Гоголя, „Мотря" інсценізація Лужницького, „Мина Мазайло" Куліша (постановка М. Левицька) і „Суєта" Тобілевича (реж. Ю. Бельський, декорації Гливи).

Ансамбль старається по своїх можливостях добитися вищого професійного і мистецького рівня. Передовсім звертається увагу на виправлення мови (члени „ЗАГРАВИ" виводяться із різних частин Україні, Канади). Мистецьке оформлення вистави координується між режисером, декоратором (Е. Теліжин), костюмером (М. Левицька) і технічним керівником (М. Кушніренко), щоб дати одноцілу-обдуману виставу.

Очевидно, ансамбль не добився б тих успіхів без завзятого адміністратора В. Довганюка (теперішнього голови „ЗАГРАВИ"), який своєю невсипущою працею і вмінням комунікуватися із людьми уможливлює поїздки і вигладжує прикрості постановок і подорожей.

Роки йдуть і члени-основники „ЗАГРАВИ" переходять уже на трохи старші ролі і починається проблема з молоддю. Багато їх перейшло через сцену „ЗАГРАВИ", але не багато залишилося працювати постійно. До кожної вистави треба набирати нових охотників, підучувати, а критика і публіка хоче їх бачити зразу геніяльними, не беручи під увагу тяжку працю і брак часу у молодих студентів. Крім цього часто приходиться боротися із громадською опінією. В українському еміграційному середовищі є багато „табу", мовляв, „ця п'єса неморальна, або замало патріотична, або неактуальна, того автора не можна виставляти бо (хоч п'єса добра), але він чимось провинився". Часто приходиться створювати наперед атмосферу, щоб могти взяти п'єсу до постановки. Все таки „ЗАГРАВА" дістає і деяку моральну компенсацію за свою роботу з боку неукраїнських чинників. За цей час, що „ЗАГРАВА" бере участь у багатокультурному фестивалі, прийшло ансамблеві і поодиноким членам декілька відзначень і нагород від англомовного судді (еджудікейтор).

За першу свою участь у фестивалі прийшла дуже похвальна рецензія у англійській газеті за „Примари". У вінніпезькому фестивалі написали про „Одруження", що це перша вистава, яка оживила фестиваль. Ю. Бельський дістав нагороду за найкращого актора у п'єсі „Мина Мазайло", Н. Теліжин дістала за найкращу актрису із „Одруження", М. Левицька за костюми у п'єсі „Суєта".

Крім цього, було багато номінацій на головних і допоміжних акторів (В. Довганюк, Н. Тарновецька, Л. Лозинська, Н. Куца), за сценічне оформлення (Е. Теліжин) та режисерію.

Удержати ансамбль у теперішніх часах не є так легко так із фінансового боку („ЗАГРАВА" ніколи не просила приватних дотацій, крім заплати за квитки), як і за браком свіжого репертуару і нового людського ресурсу.

Однак, проглянувши цей пройдений шлях „загравці" не падають духом, а вірять, що як завжди, такі цього року на фестивалі буде нова вистава.

(Кінець)

Фільмовий режисер...

(Закінчення зі стор. 1)

продукція якого забрала режисерові сім років праці. Дія фільму побудована довкола подій Церкви — Пам'ятника в Бавнд Бруку, що включує і фільмування музею, національних маніфестацій, які там відбувалися та взагалі відображення суспільно-культурних ділянок, які мали тут місце. Другий такий всеукраїнський довгометражний фільм, над яким С. Новицький працював спільно з Юрієм Тарським, це був фільм „Шевченко у Вашінгтоні", накручений протягом 1963-1964 років, який ілюстрував не тільки події в дні відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові, але й підготовчу акцію.

Проте, найбільшу популярність і розголос, — сказав С. Новицький — здобув фільм „Писанка", накручений у 1975 році. У цьому фільмі в поетичній формі представлено культуру і символіку писанки та техніку її писання. Цей науково-документальний фільм здобув ряд перших премій, поміж якими одержав першу престижеву премію, так звану „The Golden Hugo" на Міжнародному фестивалі у Чікаґо.

„Найбільшою, однак, моєю працею, — інформував дальше С. Новицький, — був мій англомовний фільм про українську еміграцію до Канади, накручений у 1974 році — „Відгомін минулого". „Безсмертний образ" — це останній з ряду фільмів, основою якого є українська тематика; він представляє роботу Лева Молодожанина над погруддям Миколи Лисенка.

„Проте, українські фільми, — продовжував фільмовий режисер, — є тільки малою частиною моєї праці. Головна моя продукція — це під кінець 1976-1978 років творення фільмів на замовлення для американської та канадської спільноти", як, наприклад, фільм на тему лісорубів Міннесоти — „Останній лісоруб" та „Багато облич лісу", замовлені Міннесотським Історичним Товариством". Це ж саме товариство, — як сказав С. Новицький, — замовило в нього і третій фільм — „Північно-Західній Коридор", у якому відображено торгівлю бобровими шкірами в XVIII сторіччі.

Головна квартира Кунг-Фу з ЗСА також замовила в С. Новицького документарно-біографічний фільм — „Чемпіон — Кунг — Фу: Джін-Фу-Майк", де мова про світового чемпіона.

Працю цього енергійного і винахідливого в ідеях фільмового продуцента завершує, замовлений Міннесотським університетом і накручений у 1980 році фільм — „Трава на даху". Цей фільм драматизований на зразок жанру комедії і в ньому виступають актори.

У Славка Новицького — ще багато плянів, це багато задумів над створенням чергової продукції фільмів. Він плянує працювати над замовленими американськими фільмами, а також накрутити цілу серію фільмів про українську культуру. Це будуть короткі фільми для ужитку в школах і для громадянства. Ця серія появиться під назвою — „Культура — душа народу". Саме тепер наш фільмовий продуцент підготовляє організаційний матеріял до цієї серії фільмів і це було одною з причин його відвідин метрополії Ню Йорку — Ню Джерзі.

Полковника Аверкія Гончаренка поховано в Пармі

Комендант бою під Крутами полковник Аверкій Гончаренко більшість „американських" років його життя пробув у Великім Клівленді і тут діяв у громаді. До неї і повернувся, але в домовині, 14-го квітня, щоб наступного дня спочити у землі на цвинтарі св. Петра і Павла в Пармі, Огайо, біля церкви св. Андрія.

Сл. п. полк. Аверкій Гончаренко в юнацькому віці й уніформі

Померлим після півночі з 11-го на 12-те квітня полковником зайнялося Похоронне заведення П. Яреми в Ню Йорку, в якому в неділю 13-го квітня о. протоієрей В. Базилевський служив Парастас при участі крайових ветеранських об'єднань і громадянства. В понеділок увечері домовину привезли до Похоронного заведення Братів Головчаків у Пармі, Огайо, де вже місцеві ветерани з прапорами і громадянство чекали, щоб віддати останню прислугу і шану своєму співмешканцеві. Священики з Парми о. шамб. М.Федорович, о. І. Оришкевич, о. Л. Тимків і диякон В. Волощук з Кентону (колишній дивізійник) відслужили Панахиду разом з хором „Дніпро" під диригентурою Є. Садовського. Представники ветеранських організацій — Лев Кусяка від Братства Дивізійників, Степан Зорій від Т-ва колишніх Вояків УПА і Тарас Бурий попрощали коменданта — старшину Армії УНР і I УД УНА.

Похоронні відправи довершено під проводом священиків з парафії св. Йосафата — оо. Федоровича і Оришкевича у вівторок 15-го квітня. Домовину несли колишні вояки Дивізії з Клівлендської Станиці, а її голова дес. Вол. Баран провів вояцький салют і національний прапор з домовини вручив синові Полковника. В 11-ій годині покладено домовину з тілом Полковника у засніжену землю біля могили його дружини бл. п. Зинаїди, яка померла тринадцять років тому.

Вже в час їзди на цвинтар неочікувано для цього клімату почав падати сніг, що ще посилився при кінцевому обряді на цвинтарі. Насувалося порівняння до зимового часу бою під Крутами і кожний роздумував над таким знаком природи.

На поминках зібрані представники згадували ще життя і дії св. п. полковника А. Гончаренка. Один з двох учасників бою під Крутами, що ще живуть, сотник кінноти Василь Дзюблик з Бовлінг Грін, Огайо, переповів обставини того юнацького бою і дальших наслідків його прогри у війні. Його слова з правдивим насвітленням подій того часу прослухали присутні з особливою вдячністю для 86-літнього ветерана.

Чергові промовці: Осип Новицький, Ігор Руденський (від Пласту), союзянка Ірина Кашубинська, підкомандний полковника у Дивізії Андрій Вільшанський, ділилися своїми причинками до біографії спочилого військовика - державника любителя молоді. З того можемо записати загальний висновок, що Покійний був людиною доброго серця, патріотом, здисциплінованим, приятелем молоді без „прірви генерацій", дуже скромним і релігійним. Названо його воїном народу і Христа, бо щоденно вислуховав Літургію і приймав св. Тайну Євхаристії.

Син полковника інж. Юрій щиро дякував від імени сестри Віри Смаль-Стоцької з дітьми, від себе і своєї дружини Марії, колишнім дивізійникам, ветеранам інших військових об'єднань і громаді українського Клівленду за вияв пошани до його Батька, воїна рідного народу. З вірою у вислів, що провідні вояки не вмирають, а лише відходять, проспівано стрілецьке прощання „Видиш, брате мій", і всі повернулися до своїх завдань, бо життя біжить і вимагає від нас постійної активности.

Український цвинтар у Пармі збагатився історичною могилою героя-воїна боротьби за незалежність і державність батьківщини, до якої повинні приходити покоління, щоб набирати витривалости до боротьби за повні права для народу в Україні. Могила св.п. полковника Аверкія Гончаренка в Пармі стала власністю і гордістю цілого нашого народу.

Степан Кікта

ПАПА ІВАН ПАВЛО II БЕАТИФІКУЄ П'ЯТЬ ОСІБ, в тому числі індіянку американського племени Моговків, у спеціяльних церемоніях у базиліці св. Петра, які запляновані на 22-го червня ц.р. Катерін Такавіта, яка народилась в 1656 році і померла на 24 році життя біля Монтреалю була одною з перших американських індіянок, які прийняли християнську віру. Вона стала відома в історії ЗСА як „лілея Моговків". Крім неї Папа беатифікує також двох канадців, Марію Ґієрт і єпископа Франсіса де Монтморенсі Лявала, бразилійського священика Джозефа Анчієту і гватемальського монаха Пітера де Бетанкура. Беатифікація поодиноких осіб — це останній крок перед можливим проголошенням їх святими.

У НАСЛІДОК НЕСПОДІВАНОЇ РЕЗИҐНАЦІЇ президента Південного Ємену Абделя Фатти Ізмаїла, цей пост зайняв прем'єр-міністер Алі Нассер Мохаммед, викликуючи здогади, що ця просовєтська країна змінить свою настанову до Москви. Політичні спостерігачі уважають, що Мохаммед є більш схильний до співпраці із сусідніми арабськими країнами, зокрема з прозахідним Єменом та Савдійською Арабією. Ізмаїл, який правдоподібно хворіє на туберкульозу легенів, був назначений на церемоніяльний пост голови правлячої Соціялістичної партії.

ПРЕДСТАВНИКИ КОМПАНІЙ ГАРВЕСТЕР, яка спеціялізується у продукції вантажних автомобілів, і представники спілки Об'єднаних автомобільних робітників узгіднили контракт на майбутні три роки після майже шестимісячного страйку. 35,000 робітників згідно з новим контрактом одержуватимуть підвишку у висоті 3 відсотки в кожному з трьох років та кравтальні додатки до платень на підставі існуючої інфляційної стопи і коштів прожитку. Контракт вже апробувало членство спілки.

ПОДЯКА від РОДИНИ

бл. п. ІЗИДОРИ КОСАЧ-БОРИСОВОЇ

Українським Громадським Організаціям УВАН у США, СУА, ОУПС, СФУЖО, Керівництву Українського Музею в Ню Йорку та численним Друзям Покійної, що виявили глибоке співчуття нашій втраті.

О. С-а

СТУДІЇ в УВУ в 1980 Р.

(ЛІТНІЙ СЕМЕСТЕР)

1. **Літній семестер Філософічного факультету та факультету Права і Економічних наук** починається 1-го липня і триває до 29-го серпня. Цього року викладатимуть 28 професорів УВУ, 5 професорів гостей, 3 доценти УВУ та 10 викладачів. Семестральна оплата 800 нім. марок. 9-12 кредитів. Студії на УВУ завершується маґістерським або докторським дипломом.
2. **Педагогічні курси** для вчителів українських шкіл і виховників молодіжних організацій. Від 28-го липня до 22-го серпня. Виклади дадуть 9 професорів. Оплата 350 нім. марок. 6 кредитів.
3. **Курси українознавства** для студентів і учнів вищих кляс середніх шкіл. Від 28-го липня до 15-го серпня. Викладатиме 8 професорів і викладачів.
4. **Курс української мови** (початковий). 3 кредити. Від 28-го липня до 15-го серпня. 45 викладових годин. Оплата 300 нім марок.

   За інформаціями і програмою викладів звертатися на андресу УВУ. Ukrainische Freie Universitat, Pienzenauerstr. 15, 8000 Muenchen 80, West Germany.
5. **Літні англомовні курси** „Мюнхенський Проєкт". Ці курси влаштовує Центральний Мічеґенський університет у співдії з УВУ. Від 20-го червня до 15-го липня. Програма складається із 4-ох кредитованих курсів з ділянки політичних наук, історії української політичної думки та української мови. За інформаціями звертатися до: Dr. Ihor Kamenetsky, Political Science Dept., Anspach 235, CMU, Mt. Pleasant, Mich. 48859. Tel.: (517) 774-3480 або Sharon Horgan, School of Continuing Education, Rowe No. 126A, CMU, Mt. Pleasant, Mich. 48859. Tel.: (517) 774-3715, ext.. 277.
6. **Літні курси** „Европа проєкт". Влаштовує Ракленд Коледж Стейтовий університет Ню Йорку, спільно з УВУ. Від 28-го липня до 15-го серпня. Три курси по три кредити. 1. Слов'янська цивілізація (анг. новою); 2. Українська Козацька держава і 3. Історія східньої Европи (укр. мовою). Оплата $110.00 за курс. За інформаціями звертатися до: Dr. Wasyl Luchkiw, RCC State Univ. of New York, 145 College Rd., Suffern, N.Y. 10901. (914) 356-4449 — **під час дня,** або Dr. Petro Goy, 101 Second Ave., New York, N.Y. 10003. Tel.: (212) 228-1394 — **вечором, суботи і неділі.** В Канаді: Д-р Ірина Мороз, тел.: (416) 363-0961.
7. **Літній курс** „Манітобська програма 1980". Організує Український відділ Манітобської Ассоціяції модерних мов спільно з УВУ. Від 29-го червня до 27-го липня. Курс „Поселення українців поза межами України", 3 кредити. Оплата $120.00 (Canadian). За інформаціями звертатися до: Dr. Borysiav N. Bilash, 209 Scotia Street, Winnipeg, Man., Canada R2W 3X2.

Студенти УВУ мають знижену ціну в гуртожитку Рідної Школи на кошти прожитку в Мюнхені. Повне утримання виносить лише 130 нім марок.

Стипендії: Фундація УВУ в Америці проголошує цим десять стипендій на студії або досліди українiстики в УВУ. Зголошення висилати до кінця травня 1980 р., на адресу: Ukrainian Free University Foundation, (Scholarship Committee), 203 Second Avenue, New York, N.Y. 10003.

Транспорт: Ню Йорк — Европа (Мюнхен, Цюріх, Брюссель, етц.) звертатися на адресу відомої української аґенції:

Kobasniuk Travel Inc.
157 Second Avenue • New York, N.Y. 10003
(212) 254-8779.

Шевченківські святкування в Брукліні

Старанням Об'єднаного Комітету Українських Організацій в Брукліні українська громада в неділю 30-го березня в залі Українського національного дому відзначила Шевченківські роковини академією.

Академію започатковано співом американського гимну та співом „Заповіту" у виконанні церковного хору під керівництвом Л. Рейнаровича, після чого голова об'єднаного комітету о. Б. Карась виголосив змістовне слово. Глибоко продуману доповідь виголосив К. Василик, зупиняючись на великих постатях нашої історії, як Володимир Великий, Ярослав Мудрий з княжої, а з козацької доби — Богдан Хмельницький. З часів російської окупації назвав прелеґент Тараса Шевченка, Пророка України, який збудив українську націю своєю творчістю. Шевченко ще і сьогодні є нашим ідеалом і дороговказом. Авдиторія вислухала доповідь з великою увагою.

З декламаціями виступали учні українських шкіл: учень О. Сопель гарно продеклямував „Гамалію", Н. Борисенко з чуттям рецитувала „Івана Підкову", Л. Сопель з декляматорським хистом виконала частину з „Послання , до мертвих і живих і ненароджених". Оперовий співак Лев Рейнарович виконав „Ой, чого ти почорніло" і „Безмежне поле", обидві композиції М. Лисенка. Соліст показав силу і м'якість свого виробленого баритону, а присутні нагороджували його рясними оплесками. Лев Рейнарович і Т. Шайда виконали два дуети — „Умер Кобзар", музична аранжеровка Т. Левицького, і „Люблю Тебе, Україно", муз. М. Костецького. Обидва голоси, соковиті і гарні, зливалися гармонійно при вмілім супроводі Т. Левицького. Улюблені бандуристи бруклинської громади Л. Ларсон і І. Карась виконали „Думи мої" і „Стоїть явір", заспівував Л. Рейнарович, викликуючи щедрі оплески публіки. Під кінець концерту виступив мішаний хор зі співом чотирьох композицій: „Дніпро реве" Д. Січинського; „Гамалія" музична аранжеровка Т. Левицького; „Ой у саду, у саду" М. Гайворонського; і „Кант" музика О. Кошиця. Вичувалося зіспівання голосів, здисциплінованість і чистота інтонації. Всі виступи залишили дуже гарне враження. До загального успіху академії причинився музичний супровід проф. Т. Левицького. Академію закінчено спільним відспіванням українського національного гимну.

Н.Н.

Цієї суботи відбудуться Загальні Збори КОУАО

Ню Йорк, Н. Й. — Цієї суботи, 26-го квітня ц.р., тут у приміщеннях Українського Народного Дому (Домівка ОДВУ) о год. 2-ій по полудні відбудуться Звичайні Збори Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — Метрополітального Відділу КОУАО, головою якого, як відомо, є інж. Євген Івашків. У програмі Зборів передбачається звітування Управи, обговорення праці КОУАО, вибір нових керівних органів на 1980-81 роки та інші справи. Президія КОУАО інформує, що право голосу на Загальних Зборах матимуть тільки ті представники, організації яких мають вирівняні членські вкладки до КОУАО, а їхні делегати платять Національні Датки до УККА.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ІНДІЙСЬКИЙ УРЯД, який перед тижнем знаціоналізував шість приватних банків, що на думку деяких обсерваторів життя в Індії сигналізує дальшу значно поширену націоналізацію банків, погодився виплатити тим шести банкам 22,9 мільйонів долярів, що загально вважають неоправдано низькою ціною і називають це конфіскатою приватних банків в Індії.

ПОЖЕРТВИ

на УКРАЇНСЬКУ ВІЛЬНУ АКАДЕМІЮ НАУК у США, замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Ізідори Петрівни Косач-Борисової

члена-кореспондента Академії:

по $25.00 — Головна Управа Українського Золотого Хреста, Цегельський М. Р.;
по $20.00 — Андрієвські Вадим і Лідія, Бакало Варвара, Демиденко Ілля та Людмила, Кедровські Катерина та Юрій, Кмета Надя, Несіна Олена, Пашковська А., Сергієва Ольга, Федишина Ірина, Якубович Ольга;
по $10.00 — Білоус Галина, Грибович Настя, Гуменна Докія, Ганіна Марія, Дорошенко Михайло, Дражевська Любов, Калюжна, Кліш Віра, Кривинюк Василь, Мірчук Микола, Нещадимська Анна, ООЧСУ — Ірвінґтон-Нюарк, Оранський Юрій, Роговський М., Трохимчук Алла (не ясно), Холодні П. і Н., Царинник Галина, Якубовські В. і М.;
$7.00 — Косач Юрій;
по $5.00 — Бервицька З., Дигдоля М., Олексів І., Ткачук Ірина, Трачук Ольга, Скоренко Галина, Чередна Іван.
$29.00 — Невідомі.
Разом $511 00

Щиро дякуємо всім Жертводавцям.

Управа УВАН у США

Під патронатом

Українських Католицьких Парохій міста Детройту, Міш.

відбудеться

дня 11-го травня 1980 року

КОНЦЕРТ

під кличем:

УКРАЇНЦІ ДЕТРОЙТУ — ЛЮРДСЬКІЙ БОГОМАТЕРІ!

В залі Ворен-Вудс Гайскул Авдиторії

при вул. 12-та Миля і Шейнер на східній частині

У ПРОГРАМІ:

Відкриття .... о. Шамбелян МИХАЙЛО БОХНЕВИЧ
ХОР РІДНОЇ ШКОЛИ із Ворен .... 65 учасників
Молодеча Оркестра „ВЕСЕЛКА" .... 30 учасників
Церковний Хор „БОЯН" .... при церкві св. Ів. Хрестителя
Головна промова .... о. ЯРОСЛАВ САЛЕВИЧ із Люрду
Про будову нашої церкви в чудотворному Люрді!
Виступ широко відомої солістки п-ні ХРИСТИНИ ЛИПЕЦЬКОЇ і першорядний лірично-драматичний тенор ВАСИЛЬ МЕЛЬНИЧИН

Початок о год. 5-ій по пол.

Ціни квитків — $5.00, для емеритів і студентів $2.00.

При фортепіяні .... п-ні МАРІЯ ЛІСОВСЬКА
Диригент .... КИРИЛО ЦЕПЕНДА

- *Ввесь прихід призначений на будову Української Церкви, в честь Пречистої Діви в „Чудотворному Люрді" у Франції.*
- *Просимо про якнайчисленнішу участь у Концерті!*
- *Ставайте „Добродіями", Спонзорами і Жертводавцями на так шляхотну Божу ціль. По інформації прошу звертатися до членів Комітету!*

КОНЦЕРТ В ПОШАНУ С. ЛЮДКЕВИЧА

Ню Йорк, Н. Й. — Український Музичний Інститут і хор „Думка" під протекторатом Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — Відділ УККА, влаштовують в суботу, 3-го травня ц.р., о год. 6-ій вечора в залі Купер Юніон (7-ма вулиця і 3-тя евеню) — концерт в пошану видатного українського композитора Станислава Людкевича. Солістами на концерті виступлять (по азбучно): Евелина Белюц, Рафаїл Венке, Оля Гірняк, Дарія Гординська-Каранович, Марта Кокольська-Мусійчук, Калина Чічка-Андрієнко. Виступатиме також жіночий ансамбль „Промінь" під керівництвом Богданни Волянської; хором „Думка" диригуватиме Семен Комірний; акомпаньямент Евгенія Палій.

КОНЦЕРТ УЧНІВ ВІДДІЛІВ УМІ

Ню Йорк/Ірвінгтон. — В неділю, 27-го квітня ц.р., о год. 6-ій вечора тут в приміщенні Українського Інституту Америки при 2 Схід 79-та вулиця відбудеться концерт Відділів УМІ Ню Йорк і Нюарк-Ірвінгтон з виступами учнів кляси фортепіяну: Т. Богданської, Д. Карановича, Г. Клим, Л. Стругацького, К. Чічки-Андрієнко і кляси скрипки: Р. Венке. Виступатимуть на концерті 18 учнів.

СПРОСТУВАННЯ

На сторінці „Вісті з Українського Музею" ч. 3 квітень 1980, „Свобода", 18-го квітня, — Список Жертводавців і Членів, трапилася помилка. У списку меценатів випав рядок, а саме: „59-ий — Балтимор, Мер.; 64-ий — Ню Йорк, Н. Й.+ 500 дол.; 70-ий — Пассейк, Н. Дж."

Теж пропущено членів з Мериленду: Допомагаючі члени: Омелян Дерій, Балтимор.

Родини: Лідія і д-р Андрій Лемішка, Балтимор, Ксеня і Юрій Кузьмич, Роквіл. Звичайні члени: Микола Коропецький, Балтимор, д-р Дарія Кострубяк, Балтимор.

СУВЕНІРИ ДО 1500-РІЧЧЯ КИЄВА

Житомирська „Культура і Життя" інформує, що В. Долгачова, майстриня Коростенської фарфорової фабрики ім. Джерзинського, виготовила монументальну вазу „Київська Русь". Щоб розписати цю вазу, вона використала сюжети старослов'янського епосу та старовинні орнаменти. До 1500 річниці заснування Києва приготовляються й інші мистці в Україні, створюючи сувеніри з цифрою „1500", розписуючи на них різні герби Києва, а з цим і „ордени", якими відзначено цю столицю України.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПО ВІДХОДІ ВІД НАС У ВІЧНІСТЬ

бл. п.

ВАСИЛЯ ГРИЦИКА

що помер 19-го березня 1980 року

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

у церкві св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

при 719 Sanford Avenue, Newark, N.J

в понеділок, 28 квітня 1980 р., о год. 7:15 р.

Просимо всіх Приятелів і Друзів Покійного віддати Йому нашим українським християнським звичаєм — наші молитви за Його вічний Спокій.

•

Рівночасно дякує дружина Анна, син з внуками, Михайло Матіяш і Розалія Дубей — руководителі похоронних відвічальностей за так численне прибуття на Панахиду в похоронному заведенні Литвина та в церкві св. Ів. Хрестителя, на Голивуд цвинтарі і на тризні в залі Чорноморської Січі.

Дякуємо о. пароховi Михайлові Кучм'якові і диригентові Михайлові Добошеві за відправлення Панахид в Церкві і на цвинтарі, п. Романові Яворському за гарно приготовану перекуску, також за українським звичаєм, і Чорноморській Січі на половину винагороджену залю, як для члена Січі.

Всім щире спасибі.

ПОДЯКА

Висловлюємо щиру подяку Всім, хто ділив з нами наше горе в часі хвороби і смерти моєї ДРУЖИНИ, нашої МАМИ І БАБЦІ

бл. п.

ВІРИ РОГОВСЬКОЇ

Дякуємо Отцям з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., за відвідини Хворої в шпиталі і за похоронні відправи, а Хорові і Диригентові за спів під час похоронів і Панахиди.

Дякуємо Всім, хто відвідував Хвору в дома і у шпиталі, за участь у похороні.

Усім, хто промовляв в часі похоронів — дякую.

Дякую за квіти і вислови співчуття, і Усім, хто молився за спокій душі Покійної. Дякую Усім, хто склав пожертви на Служби Божі і церкви в пам'ять Покійної.

Всім і за все сердечно дякую.

Дякую похоронному заведенню Литвин і Литвин за взірцеву обслугу.

Муж — ВОЛОДИМИР
ДІТИ І ВНУКИ

Перед Тобою клоню мою голову, а за Тобою в небо мої молитви пливуть.

НЕДІЛЯ, 27-го КВІТНЯ 1980 р. Год. 5-та по пол.

ФУТБОЛЬНІ ЛІҐОВІ ЗМАГАННЯ

Площа ФАРЧЕРС ҐРОВ Юньйон, Н. Дж.

УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — ROMA S.C.

СУБОТА, 26-го КВІТНЯ ц. р., в залі GOLDEN DOM RUTGERS UNIVERSITY в Нюарку, ЧОЛОВІЧА ВІДБИВАНКОВА ДРУЖИНА буде учасником ПЕРШЕНСЬКОГО ТУРНІРУ РАЙОНУ GARDEN — EMPIRE STATE.

Вокальні твори на слова Яра Славутича

Наприкінці 1978 року в едмонтонському видавництві „Славута" вийшов у світ новий альбом „Вокальні твори на слова Яра Славутича" (77 стор.), який упорядкував композитор Сергій Яременко, відомий у Канаді працівник на музичній ниві. Альбом охоплює 15 пісень, сольових або для однорідних хорів. Музику створили такі українські композитори, на яких поезії Яра Славутича мали творчий вплив: Сергій Яременко, Ігор Білогруд, Роман Бородієвич, Григорій Китастий, Гліб Липшинський і Микола Фоменко.

Тематично вокальні твори у цьому альбомі можна поділити на три групи. До першої належить низка патріотичних пісень, а саме: „Марш Чернігівської Січі" Г. Лепшинського, „Партизанська" М. Фоменка, „Київ" Р. Бородієвича, „Карпатські січовики" та „Юнацький марш" Г. Китастого; сольові пісні — „Отаман Стрілець" М. Фоменка й „Конотопська слава" Г. Китастого. Всі згадані твори, за винятком „Юнацького маршу", мають фортепіяновий супровід. Мелодії пісень не надто скомпліковані, але дуже ефектовні. Усі вони можуть добре надаватися до програми наших різноманітних концертів чи т.зв. академій. Дуже цікава пісня „Отаман Стрілець" М. Фоменка, де використано дух українського фолкльору. Мелодія пісні (для соліста) повторюється і не змінюється, але натомість супровід міняється до кожного рядка, що створює характер рухливости, зміни, кульмінації. Пісня назвичайно музична, як і поетична (словесний текст), її варто включати в репертуар для солістів.

Друга група вокальних творів у рецензованому альбомі — це музичні композиції, присвячені добі Гетьмана Івана Мазепи. Сюди належать більш скомпліковані, ускладнені пісні — з погляду мелодії, гармонії та форми. Це „Полтавська битва" Р. Бородієвича, „Монолог перед шаблею" М. Фоменка та його ж кантата для молодечого хору й квартету „Слава Мазепі" — наймонументальніший твір усього альбому.

Кантата ділиться на три частини, беруть участь хор, квартет, а потім квартет із хором. Могутні акорди широкого фортепіянового супроводу уводять читача й слухача в урочистий настрій. Вислів „через століття, через віки" починають низькі альти, а потім підхоплюють їх перші альти й сопрани, доходячи до „шаблею волю свою бороніть", де вже увесь хор співає могутніми акордами. Слова „слава тобі, велемудрий гетьмане" увесь хор співає в унісон, підкреслюючи велич державного маєстату гетьмана.

Другу частину кантати розпочинає квартет, а хор тут виступає більше як супровід квартетові, лише подекуди підкреслюючи, наголошуючи деякі вислови. У дальшому розвиткові кантата набуває належного піднесення й закінчується могутнім співом квартету й хору: „Ім'я незламного Мазепи нас поведе в майбутній бій".

Третя й остання частина кантати починається прославою Гетьмана Івана Мазепи. „Хвала многоуста борцеві, Мазепі столунна хвала!" — урочисто співає хор. Уся кантата має цікавий і багатий фортепіяновий супровід. Варто додати при цій нагоді, що цей музичний твір М. Фоменка уперше виконано у Філядельфії під орудою дириґента й музикознавця Юрія Оранського.

Сольова композиція для баса „Монолог перед шаблею" взята з опери „Мазепа", над якою Яр Славутич (автор лібретто) й композитор М. Фоменко працювали протягом п'ятдесятих років у Америці. На жаль, опера залишилась незакінченою через раптову смерть (дехто каже, загадкову) композитора. Однак цей монолог награно на довгограйну платівку „Гетьмани" у виконанні Михайла Мінського. Раніше його виконував багато разів співак Лев Рейнарович.

Цікавий також дует Мазепи й Мотрі С. Яременка. У цьому творі композитор передає психологічний характер кожного персонажа. Вступ із виразним ритмічним малюнком показує Мазепу, його настанову й виразну ціль боротьби. Музичний мотив повторюється кожного разу, коли співає Мазепа. Це створює своєрідний ляйтмовив. Темпо змінюється відповідно до словесного тексту.

„Полтавська битва" Р. Бородієвича — це пісня для однорідного хору (на три голоси), в якій провідну мелодію веде найвищий голос, а два інші голоси виконують ролю гармонійного доповнення. Пісня має багатий на акорди супровід.

До третьої групи вокальних творів у альбомі належать два романси. „Ти прийшла" І. Білогруда написано для тенора. Проникливі слова поезії:

„Коли ти в білому прийшла
Й нагнула постать тонкостанну —
Умить розтанула імла
Важкого, темного туману.

Немов жаркі твої уста —
Стожари сонць відкрило небо.
І я не знав, та яснота
Плâвла від сукні чи від тебе," мабуть вплинули на композитора створити пісню, повну переливних, рухливих тонів. Тут у супроводі вжито безліч арпеджіо пасажів, що надають усьому творові почуття легкости і ясноти після темного туману. Супровід цікавий і багатий, від чого виграє ще більше цілість твору.

Не менш цікава музичною формою і мелодією „Саскачеванка", пісня для однорідного хору. Композитор С. Яременко, уперше читаючи цей вірш у збірці „Завойовники прерій" (1968) Яра Славутича, пригадав рідні південноукраїнські степи, що дуже нагадують канадські прерії, де тепер живуть і автор слів і автор музики. Це твір про молоду дівчину, що рве малину. У першій частині починається від заспівування першого сопрано широкою мелодією. В другому повторенні сопранова партія переходить у т.зв. підголос, а провідну мелодію співає друге сопрано. Цей спосіб виконання властивий степовій Україні. Оскільки описувана дія відбувається в Канаді, то аналогія тут дуже виразна.

Окреме місце в рецензованому альбомі займає „Діва Марія" М. Фоменка. Це пісня для жіночого хору релігійного характету з фортепіяновим супроводом, який місцями нагадує дзвони, що додає кольору до пісні. Твір цікавий ще й тим, що міняє тональність у середній частині, де слова потребують трохи більше емоції та руху. Закінчується пісня в початковій тональності дуже молитовним характером із цікавою окремою мелодією, яку проводить альт на тлі двох вищих голосів.

Підводимо підсумок: альбом „Вокальні твори на слова Яра Славутича" багатий з погляду тематики й характеру. Дириґентам хорів та ансамблів, як також солістам, варто поцікавитись цим виданням, із якого можна багато скористати — не лише збагатити власну музичну бібліотеку тутешнім виданням, яких у нас дуже мало.

Марія Дитиняк

У ЛМКЛЮБІ — „ВЕЧІР РЕПОРТАЖІВ І СПОГАДІВ" О. СОНЕВИЦЬКОЇ

Ню Йорк, Н. Й. — Спілка Українських Журналістів Америки та Літературно-Мистецький Клюб, влаштовують у п'ятницю, 25-го квітня ц.р., о год. 7:30 вечора, тут у приміщенні цього Клюбу, при 136 Друга евеню, „Вечір репортажів і спогадів" пані Ольги Соневицької.

Програма цього вечора розподіляється на три розповіді пані О. Соневицької — „У відвідинах у Миколи Аркаса", „Уявна подорож в рідні сторони" та „Інтерв'ю з 'Галичанкою'". Вступне слово виголосить ред. Ольга Кузьмович.

У музичній частині цього вечора — арії з опери М. Аркаса „Катерина" в стереофонічному записі; технічне виконання Й. Старостяка і М. Яблонського.

„РАДЯНСЬКА..."

(Закінчення зі ст. 2-ої)

суспільно-продуктивну працю, вирвати її з домашнього рабства"...— головне завдання". А далі стаття „Партія зростила", а з нею знову мотто Леніна: „Радянська влада робить все можливе, щоб жінка самостійно вела свою пролетарську, соціялістичну роботу". А потім ще раз мотто Леніна, але цим разом воно звернене до молоді: „...перед молоддю стоїть справжнє завдання створення комуністичного суспільства", — це у статті „Вірну дорогу юним". І дальше одна за одною „бойовим кроком" маршують цього самого роду статті. Ось їхні назви „Радянське народовладдя", „Є п'ятирічка", „Щодня Ленін стає з нами до роботи" і ще одні і... ще одні — всі вони перед червоним прапором совєтської тиранії восхваляють „радісне радянське сьогодення" — у дружбі народів".

І цей жіночий совєтський журнал, обгортка якого і папір стоїть далеко позаду журналів, виданих у ЗСА, до цього ж і з скучним змістом, засіяним буряном совєтської пропаганди — ніяк не можна зрівняти з жіночими журналами у вільному світі. Не допоможуть тут — кольорова орнаментика квітів, світлини „щасливих радянських людей", краєвиди з... берізками і вербами, бож постає тут питання для кого цей журнал друкують?.. Пишуть до нього, бо треба, бо це є „обов'язком соціялістичної совісти", а якщо й читають його, то хіба з цих же самих причин.

Навряд чи цього роду журнал може викликати у читача зацікавлення, будь-яке відпруження, чи спонуку, коли навіть уже не „соцреалістичної", то навіть звичайної „людської" творчости. І подумати тільки, що на матеріялах цих журналів уже 60 років мають виховуватися покоління, має черпати з нього наснагу до життя українська жінка.

УНІГУ влаштовує конференцію в 400-річчя Острозької Біблії

Кембрідж, Масс. (ФКУ) — В п'ятницю, 30-го травня ц.р. відбудеться в Гарвардському університеті наукова сесія, присвячена 400-літтю Острозької Біблії.

Проф. Пітер Ґомс, адміністратор церкви в Гарварді, та проф. Роберт Матієсон, молодий видатний вчений, учень проф. Ю. Шевельова, з Бровн університету, розглядатимуть теми „Християнізація, екуменічна традиція і Острозька Біблія", як теж „Процес творення Острозької Біблії".

Друга тема входитиме в серію традиційних кожнорічних пропам'ятних лекцій в пошану бл.п. Богдана Кравцева і є вже четвертою такою лекцією. В сесії, яка відбуватиметься в залі інкунабул бібліотеки Гоутона, візьмуть також участь проф. Омелян Пріцак, директор УНІГУ, Роджерс Е. Стоддард, бібліотекар в тій книгозбірні цінних раритетів і стародруків, наукові співробітники УНІГУ, представники духовних інституцій та інші гості з-поза Гарварду.

Сесію попередять екуменічні молитви та заупокійне Богослуження в Аппелтон каплиці за опікунів українського друкованого слова, за тих хто хоронив і плекав українське друковане слово, хто ним дорожив, його боронив, його творив і за нього змагався.

Молитви переведе о. Джеффрі Кейф, священослужитеть Гарварду, враз із українськими душпастирями всіх віровизнань.

Крім того буде влаштована виставка старинних книг та друків, як також буде зготовлений ілюстрований і пропам'ятний каталог тієї виставки.

Цю травневу подію ініціював і її підготовляє Едвард Касинець, бібліограф та бібліотекар УНІГУ. Вона буде першою в серії наукових зібрань та гарвардських імпрез, які відбуватимуться заходами УНІГУ протягом цілого десятиліття для відзначення 1000-річчя хрищення України.

Повідомлення Товариства „Бойківщина"

В десяту річницю оснування Т-ва „Бойківщина", в днях 20 і 21 вересня ц.р. відбудеться на „Союзівці" в Керґонксоні, Н.Й., ювілейний з'їзд колишніх мешканців Бойківської Верховини. Програму цього з'їзду виповнять: ділові наради, актуальні доповіді відомих прелеґентів, вибір нової управи Т-ва, виступи мистецьких сил, ювілейний бенкет і забава з танцями. В часі з'їзду буде відкрита виставка експонатів музею та архіву. З'їзд проходитиме під гаслом СКВУ „За деколонізацію Росії та самостійність України".

Для успішної підготови з'їзду покликано окремий діловий комітет, зложений з восьми членів Т-ва, що його очолили проф. Олександер Татомир, мгр Мирон Утриско та Софія Коморовська.

Закликаємо колишніх мешканців Верховини взяти численну участь у цьому ювілейному з'їзді та посилити захист нашої поневоленої Батьківщини!

Ділимося радісною вісткою, що книга, яку ми заповідали, „Монографія Бойківщини" вже друкується і повинна появитися ще перед з'їздом. В книзі ориґінальні праці визначних авторів. Ціна оправленої книги 30 дол.

Повідомляємо, що плянована Блаженнішим Патріярхом в Римі в співпраці з нами книга „Мистецтво Бойківської архітектури" готова до друку і повинна вкоротці появитися.

За головну вуправу: голова — мгр Мирон Утриско, заступник — проф. Олександер Татомир, секретар — Софія Коморовська.

Хто хоче і може, нехай допоможе...

У програмі Українського Національного Хору „Кобзар" у Лос Анджелесі на 1980 рік є: влаштування власного концерту дня 8-го червня 1980 року в авдиторії „Іммакулейт Гарт Коледж", присвячене корифеєві української музики Станиславові Людкевичеві, виїзд з концертом до Сан Франсіско і Фінікс, Арізона, та виступи на українських національно - державницьких імпрезах. Наша мета: виступати для української публіки та нести українське хорове мистецтво також і на чужинецькі сцени.

Однак для наших виступів нам необхідно придбати національні строї. Як відомо, хор має видатки, які з труднощами покриває із власних концертів. За виступи для українських організацій хор не вимагає гонорарів, а хористи присвячують час і кошти на доїзд і проби.

Управа хору „Кобзар" звертається до українського громадянства з проханням про фінансову допомогу, щоб удосконалити естетичний вигляд хору.

Хор робить заходи для одержання статусу неприбуткової організації. Однак, поки ми одержимо статус, просимо виписувати чеки на „Юкраїніен Калчер Сентер" c/o Роман Кульчицький, 4315 Мелроз, Лос Анджелес, Ка. 90029.

За Управу Українського Мішаного Хору „Кобзар"

Богдан Маланяк — голова
д-р Андрій Олесюк — секретар

Успішний виступ танцювального ансамблю „Україна" в Рочестері

Рочестер, Н.Й. (Б. Губка —телефоном). — В неділю, 20-го квітня ц.р. відомий танцювальний ансамбль „Україна" з Чікаґо під керівництвом здібного хереографа Євгена Літвінова виступив успішно на великий сцені театру в Рочестері і український неперевершений танець у повному чарі і красі знову затріюмфував перед українськими і неукраїнськими глядачами.

Ансамбль „Україна" начислює понад 80 танцюристів.

Дуже успішно, також вперше на американській сцені, виступила співачка-солістка сопрано Ариса Спрікут, яка недавно прибула з України і яка своїм неперсічним голосом зачарувала слухачів.

Черговий виступ ансамблю „Україна" відбудеться в Детройті 4-го травня ц.р. у повному складі.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АНТОНІЙ РОМАНЮК, член УНС Відд. 331 помер 4 лютого 1980 р. на 85-му р. життя. Нар. 1895 р. в Україні. Залишив у смутку три доньки: Гелен, Анну й Павлину. Похорон відбувся 7 лютого 1980 р. на цвинтарі св. Миколая в Міллвілл, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ІВАН МАРГАМ, член УНС Відд. 98 св. Володимира в Шенандоа, Па., помер 23 лютого 1980 р. на 72-му р. життя. Нар. 1907 р. в Шенандоа, Па.; членом УНС став у 1961 р. Залишив у смутку дружину Мілдред, дочку Каролину, 4 братів і 3 сестри. Похорон відбувся 26 лютого 1980 р. на цвинтарі св. Михаїла в Фреквіл, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Ольга Дудіш, секр.

ФЕДОР ТАТАРИНІВ, член УНС Відд. 294 в Ровей, Н. Дж., помер 17 березня 1980 р. на 61-му р. життя. Нар. 1919 р. в Ню Йорк Сіті; членом УНС став у 1969 р. Залишив у смутку дружину Ольгу, синів Роберта і Теодора та внучку Сандру. Похорон відбувся 21 березня 1980 р. на цвинтарі св. Володимира в Джексон, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Ольга Татаринів, секр.

МАРІЯ НОГІЧ, членка УНС Відд. 190 в Пеорії, померла 28 лютого 1980 року на 28-му р. життя. Нар. в Денисові, Тернопільщина, Україна; членкою УНС стала у 1927 р. Залишила у смутку сина Михайла, доньку Ольгу, 7 внуків 7 правнуків і сестру Ксеню. Похорон відбувся 1 березня 1980 р. на цвинтарі св. Йосифа в Пеорії, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
Т. Кобилянський, секр.

ПЕЛАГІЯ НЕСТОРЯК, членка УНС Відд. 311 св. Володимира в Джессуп, Па., померла 15 лютого 1980 р. на 85-му р. життя. Нар. 1894 р. в Україні; членкою УНС стала у 1930 р. Залишила у смутку синів: Йосифа (Лілік) і Антонія (Лілік) та доньку Марію Бускарич. Похорон відбувся 18 лютого 1980 р. на цвинтарі свв. Кирила і Методія в Пексвілл, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Кетрин Федірко, секр.

ЮРІЙ П. ПОСТУПАК, член УНС Відд. 7 ім. Дмитра Капітули в Мек Адоо, помер 23 лютого 1980 р. на 72-му р. життя. Нар. 1908 р. Мек Адоо, Па.; членом УНС став у 1955 р. Залишив у смутку дружину Евелин і дочки: Глорію, Антонетту, Джорджін і Ернесту та внуків. Похорон відбувся 26 лютого 1980 р. на цвинтарі свв. Кирила і Методія в Гітерлі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Гелена Словік, секр.

МИХАЙЛО КІСЕЛИЧНИК, член УНС Відд. 367 Т-ва Запорозька Січ в Рочестер, Н. Й., помер 9 березня 1980 р. на 73-му р. життя. Нар. 1907 р. в Україні; членом УНС став у 1949 р. Залишив у смутку дружину Марію і сина Вілліяма. Похорон відбувся 13 березня 1980 р. на цвинтарі Голі Сепалчер в Рочестер, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Вілліям Попович, секр.

ЄВА МИХАЛЮК, членка УНС Відд. 32 ім. Олега Ольжича у Філядельфії, померла 12 березня 1980 р. на 56-му р. життя. Нар. 1924 р. Озійовчик, Україна; членкою УНС стала у 1968 р. Залишила у смутку чоловіка Михайла і синів — Івана і Володимира. Похорон відбувсь 15 березня 1980 р. на цвинтарі укр. кат. церкви св. Марії у Філядельфії.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар